

SXEDIO.61B

ΜΑΙΟΣ 1925: ΤΟ Β Μέρους ΤΟΥ ΕΚΛΟΓΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ ΚΙΤΙΟΥ ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ ΜΥΛΩΝΑ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΔΡΑ ΤΟΥ ΕΚΛΟΓΙΚΟΥ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΟΣ ΛΕΥΚΑΡΩΝ

Στο δεύτερο μέρος του εκλογικού του προγράμματος, ο Μητροπολίτης Κιτίου Νικόδημος Μυλωνάς, υποψήφιος για το Νομοθετικό Συμβούλιο στο εκλογικό διαμέρισμα Λευκάρων, αναφερόταν ακόμα στην Αυτονομία, την πολιτική για την οικονομία, την ανόρθωση του τόπου, τη γεωργία, τη κτηνοτροφία, το εμπόριο, τη φορολογία, τη διάθεση των προσόδων, την εργατική νομοθεσία, την Κοινωνική Πρόνοια, τα κοινωνικά ζητήματα και το Εκκλησιαστικό.

Β ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ: Αλλ' εάν το ζήτημα της Εθνικής μας αποκαταστάσως είναι ζήτημα ευκαιριών ευθέτων και διευθετήσεων διεθνών το ζήτημα της εσωτερικής μας αυτοδιοικήσεως και αυτόνομον πολίτευμα με υπεύθυνον προ του Κυπριακού λαού Κυβέρνησιν είναι ζήτημα εξαρτώμενον απολύτως από την καλήν θέλησιν των Κυβερνητών μας. Εις την συνείδησιν κάθε τιμίου πολίτου είναι καθαρόν το ότι όπως διοικούμεθα από τη Αγγλίαν σήμερον δεν θα βελτιώσωμεν ποτέ την θέσιν μας, θα σιγοκαβουρδιζώμεθα εις το τηγάνι της στενοκεφάλου και ρουτινιάρικης διοικήσεως υπό ανθρώπων ξένων προς τον τόπον και τας ανάγκας αυτού.

Τότε θα ορθοποδήσουν όταν γίνωμεν κύριοι μέσα εις το σπίτι μας, όταν πέσουν τα τρίδιπλα οδοφράγματα του ψευδοσυντάγματος, τα οποία έστησε περίτεχνα η Αγγλία εναντίον της θελήσεως του Κυπριακού λαού, όταν οι αντιπρόσωποι μας θα σχηματίζουν αυτοί την Κυβέρνησιν που θα μας κυβερνά, τότε θα μπορέσωμεν να πάμε μπροστά.

Τότε, εάν μία Κυβέρνησις δεν είναι καλή, εξαρτάται από τον λαόν να την ρίψη και να φέρη καλύτεραν ενώ σήμερα μας αρέσει ή δεν μας αρέσει η Κυβέρνησις, καλή είναι ή κακή, δεν μπορούμεν να την ανατρέψωμεν και να βάλωμεν άλλην καλύτεραν.

Αυτονομία θα ειπή Βουλήν ουχί φιάσκο, ούτε Βουλήν Συμβούλιον, αλλά Βουλήν Νομοθετικήν, όπου οι αντιπρόσωποι σου, λαέ, θα κάμνουν ό,τι θέλουν και όχι μόνον να φωνάζουν ό,τι θέλουν, όπως γίνεται σήμερα.

Είναι αλήθεια πως όταν μας ηρνήθησαν την ένωσιν μας ηρνήθησαν και την αυτονομίαν υβρίζοντας τον Κυπριακόν λαόν ως δήθεν ανάξιον για να αυτοδιοικηθή.

Ανίκανοι να αυτοδιοικηθώμεν, λέγουν και με την λογικήν αυτή σχολαστικού του Αισωπείου μύθου, που δεν θα έμβαινε στην θέλασσαν ποτέ εις την ζωήν του, αν δεν εμάνθανε πρώτα εις την ξηράν να κολυμβά, στραγγαλίζουν όχι μόνον το δίκαιον, αλλά και την ιστορικην αλήθειαν, ότι ένας λαός ασκών τα πολιτικά του δικαιώματα πλήρη μέσα σε ελεύθερη πολιτεία, είναι σιγά και κατ' ολίγον αντάξιος της ελευθερίας του.

Η αυτονομία του νησιού μας θα είναι εις την ώραν την ποθητήν της Ενώσεως το κεφαλαιώδες και μοναδικόν αντικείμενον των προσπαθειών του Κυπριακού Λαού. Χωρίς την πολιτειακήν αυτήν διαρρύθμισιν είναι πεπρωμένον, τίποτε το σωστό, τίποτε το σύμφωνο με την θέληση μας να μη γίνεται έστω και αν παραδοθώμεν χειροπόδαρα εις τα χέρια της ξένης Κυβερνήσεως και εξαρτήσωμεν το παν από την ξέλησιν της.

Διά τούτο θα έπρεπε εις τα δύο αυτά ζητήματα, το ζήτημα της Ενώσεως και μέχρι της επιτεύξεως της, το ζήτημα της αυτονομίας του τόπου, να εξαντλήται το πρόγραμμα κάθε υποψηφίου βουλευτού, γιατί εφ' όσον υπάρχει η πολιτειακή αυτή κατάστασις τίποτε δεν μπορούμε να επιτύχωμεν ούτε αυτά τα γεφυρούδια και τους δρόμους, παρά σαν τη θέληση κι' η Κυβέρνησις και αυτά σχεδόν πάντοτε τα πληρώνει ο τόπος πολύ ακριβά, μ' όλα αυτά θα συνεχίσωμεν προγραμματιζόμενοι απλώς για να εκθέσωμεν προς τους εκλογείς του διαμερίσματος Λευκάρων και του παγκυπρίου τας απόψεις μας επί των φλεγόντων τοπικών ζητημάτων και τας οποίας θα θέσωμεν εμπροστά εις την Κυβέρνησιν

τα μέσα εις την Κυπριακήν Βουλήν αναμένοντες από την καλήν της θέλησιν να θελήση να δώση προσοχήν εις αυτάς.

Γ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΟΡΘΩΣΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ: Το προέχον και φλέγον ζήτημα στον τόπον είναι η οικονομική καταστροφή γενικά όλου του τόπου ειδικώς δε των αγροτικών μαζών. Ενας τόπος κατ' εξοχήν γεωργικός, χωρίς βιομηχανίαν και εμπόριον διαμετακομιστικόν, τόπος εις τον οποίον όλαί αι τάξεις του αι εκμεταλλευτικάί και αι παραγωγικάί περιμένουν να ζήσουν από την γην, δεν μπορεί παρά να φθίνη οικονομικά, εφόσον είναι κατεστραμμένος ο αγρότης ή κατ' εξοχήν παραγωγική τάξις του τόπου μας.

Αλάθευτον βαρόμετρον της οικονομικής καταστροφής του τόπου είναι από το ένα μέρος ο εξευτελισμός της αξίας της ακινήτου γεωργικής περιουσίας και από το άλλο μέρος ή επί σειράν μακρών ετών υπέρβασις της εισαγωγής απέναντι της εξαγωγής.

Μία μητρική Κυβέρνησις έως τώρα θα εζήτηι τας αιτίας της οικονομικής αυτής καταστροφής και θα προσεπάθει να τας άρη.

Η ιδική μας Κυβέρνησις, πειραγμένη κι' αυτή από την οικονομικήν δυσπραγίαν, μόνην της προσπάθειαν κατά τα τελευταία χρόνια έδειξε την προσπάθειαν να κρατήση το ισοζύγιο του προϋπολογισμού της με την επιβολήν ετών βαρυτάτων φόρων και έχει αδιαφορήση πλήρως για την οικονομίαν, αν δεν έχη ψηφίση νόμους τελείως αψυχολογήτους για να πλήξη αυτήν εις τα καίρια.

Κατά την αντίληψιν μας για να θεραπευθή η κατάστασις χρειάζονται τα ακόλουθα ριζικά μέτρα, την επιχείρησιν των οποίων δεν μας έχει πείσει η αγγλική Κυβέρνησις πως είναι ικανή να αναλάβη.

α). ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ: Αφού εις τον τόπον μας βάσις της δημοσίας και ιδιωτικής οικονομίας καταντά να είναι μόνον η γεωργία, χρειάζεται μία μελετημένη και πλήρης γεωργική νομοθεσία για να δώση την ώθησιν στην τεταμένην καλλιέργειαν, η οποία θα καλύψη και τα γεωργικά χρέη και την διαφοράν της εισαγωγής προς την της εξαγωγής.

Αν μελετηθή η ιστορία του τόπου αυτού θα δείξη πως ένας συντελεστής, ο σπουδαιότερος ίσως της οικονομικής δυσπραγίας του, είναι αι περιοδικά και συνεχείς ανομβρίαι από τας οποίας μαστίζεται ο τόπος αυτός.

Αι πρόσφατοι ανομβρίαι του **1871-1873** και του **1901-1902** που διατηρούνται φρικαλέαι εις την μνήμην των επιζώντων είναι αρκετά παραδείγματα να πείσουν τον κάθε ένα περί της αληθείας αυτής.

Μία Μητρική Κυβέρνησις θα έστρεφε την προσοχήν σύντονον να θεραπεύση την κληματολογική αυτήν ελαττωματικότητα, με όλα τα μέσα που υποδεικνύει η επιστήμη.

Προ **500** χρόνια οι Φράγκοι στον τόπον μας ένοιωσαν την αλήθειαν αυτήν και εθεράπευσαν τη κατάστασιν με τα μέσα τα οποία είχαν τότε εις την διάθεσιν των. Τα πανάρχαια Υδραγωγεία, τα παλαιά λαγουμιαστά Νερά, τα ασβεστωτά της εποχής εκείνης που συναντά κανείς εις κάθε του βήμα, ήσαν τα μέσα που διετέθησαν τότε για να πολεμηθή η ανομβρία του τόπου και να μπορή η τόπος την εποχήν εκείνην να δίδη **20.000** και πλέον καντάρια βάμβακος και να θεωρήται ένας πάο τους μεγάλους βαμβακοπαραγωγικούς τόπους, ενώ σήμερον μόλις εφθάσαμεν κατά το **1924** εις την εξαγωγήν **7.786** κανταρίων βάμβακος και να παραδώση εις τας ημέρας μας τους μεγάλους ελαιώνας "Φραγκοεληών" από τας οποίας ως επί το πλείστον παράγομεν και σήμερα λάδι που μας χρειάζεται.

Ο Λαός συνεχίζει τη παλαιάν αυτήν υδραυλικήν παράδοσιν σε λίγα μόνον μέρη, αλλά για να γίνη κάτι το ριζικόν και γενικώς ωφέλιμον, πρέπει να πρωτοστατήση η Κυβέρνησις και να εφαρμόση μεμελετημένον συστηματικά ευρύ δίκτυον αρδεύσεως με την κατασκευήν μεγάλων δεξαμενών ως με ασβεστωτά, δήματα, αυγολιών (ή αυκολιών) και λοιπά ούτως ώστε να μη φεύγουν προς την θάλασσαν άχρηστα τα νερά των χειμερινών βροχών.

Επίσης μια συστηματική ενέργεια διά την ανόρυξιν αρτεσιανών και ημιαρτεσιανών φρεάτων θα

φέρη τον πλούτον των υπογείων υδάτων.

Αυτό το κεφάλαιον της γεωργικής πολιτικής του νόμου είναι και πρέπει να είναι το πρώτιστον που θα είχε να κάμη μία Κυβέρνησις του τόπου αυτού.

Ίδρυσις γεωργικών Τραπεζών, γεωργικών συνταϊρισμών και λοιπών ιδρυμάτων, ενισχυτικών της πίστεως του γεωργού περιττεύον αν δεν είναι άσκοπα, ένα τρόπον όπου η γεωργία εξαρτάται από τας ιδιοτροπίας του Μαρτίου και η όμβρησις μόλις διαρκεί **2-3** ημέρας.

Όταν συντελεσθούν αρδευτικά έργα εις μεγάλην κλίμακα τότε δέον να ακολουθήση και ίδρυσις Γεωργικής Τραπέζης, μορφής ευεργετικής διά τον γεωργόν και ουχί εκμεταλλευτικής, η οποία θα παρέχη δάνεια από της μικροτέρας προθεσμίας μέχρι της μακροχονίου των **20** και **30** ετών.

Σύντονος δέον να στραφή η προσοχή της Κυβερνήσεως εις ανάπτυξιν του συνταϊρισμού και συνταϊρισμού με την θέσπισιν νόμων ουχί τόσον πολυπλόκων ως οι τελευταίως ψηφισθέντες, αλλ' απλουστέρων και προ παντός να ιδρυθή ξεχωριστόν τμήμα που να αναλάβη σοβαρώς την προπαγάνδαν, ανά την νήσον, της διαδόσεως του θεσμού των συνταϊρισμών ως έγινεν εν Ελλάδι από του **1911** και εντεύθεν με καταπλήσσοντα αποτελέσματα.

Ο τύπος των Ταμειυτηρίων ως διεμορφώθη εν Κύπρω πρέπει να αναβιώση βελτιούμενος, διά να ενισχύση το αποταμειυτικόν πνεύμα παρά τω λαώ και δη τω αγροτικώ εις χείρας του οποίου δυσάρεστος είναι ο τελευταίος νόμος "περί συννεργατιών τραπεζών".

Η οικονομική πίστις του γεωργού μπορεί να ανυψωθή με τη τροποποίησιν του νόμου του **1919**, αιτίας και πηγής σοβαράς της καταστροφής της οικονομικής πίστεως του γεωργού και της αυξήσεως των χρεών του.

Η νόμιμος δευτέρα και τρίτη υποθήκη ως και η νόμιμος υποθήκευσις της παραγωγής του γεωργού προτού συντελεσθή καθώς και το εμπορεύσιμον γεωργικών γρ/τίων και υποθηκών θα συνετέλει τα

μέγιστα εις την αύξησιν της οικονομικής πιστεως του γεωργού και θα τον απήλλαττεν από τα πολλά δικηγορικά, δικαστικά και κτηματολογικά έξοδα λόγω των νομικών τούτων ατελειών.

Μεμελετημένη νομοθεσία όσον αφορά ας δι'οφειλάς του γεωργού δαπάνας δικαστικές και δικηγορικές και ο καθορισμός ανωτάτου ορίου δικαστικών και δικηγορικών εξόδων αναλόγου προς την απαίτησιν θα απήλλατεν τον γεωργόν επιβαρύνσεων ως εκ τούτου, ο οποίος γεωργός πολλάκις καταδικάζεται να πληρώση δι' ασήμαντον οφειλή ποσόν ίσον και μεγαλύτερον της οφειλής του, διά δικαστικά, δικηγορικά και λοιπά έξοδα.

Νομοθεσία μεμελετημένη και ψυχολογημένη διά την ασφάλειαν της αγροτικής περιουσίας αναγκαιοί επίσης εις τον τόπον τούτον όπου οι αγροφύλακες, σύμφωνα με το νέον νόμον πολλάκις εξαντούνται μεταξύ της υπηρεσίας των ζαπτιέδων και της συλλήψεως ορνιθών ζητούντων τους αγρούς.

Β). ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ: Η κτηνοτροφία συνακολουθεί προς την γεωργίαν καταντά δε μοναδική ενασχόλησις εις μέρη όπου το άγονον του εδάφους και το άνομβρον του κλίματος δεν ασφαλίξει τον άρτον των κατοίκων.

Η μέχρι σήμερα αμείλικτος δίωξις της κτηνοτροφίας του τόπου υπό της κυβερνήσεως κατ'έξοχην δε διά του νόμου περί "προγραφής των αιγών" και της απαγορεύσεως βοσκής, εις τα δάση έπληξε θανασίμως την κτηνοτροφίαν.

Ο νόμος περί προγραφής αιγών πρέπει να τροποποιηθή ούτως ώστε προστατευομένης δεόντως της δενδροφυτείας όπου δύναται να αναπτυχθή τοιαύτη, να δοθή η ευκαιρία εις τους κτηνοτρόφους να ζήσουν και οι ίδιοι.

Δικαίωμα νομής εις τα δάση περιεχόμενον μετά περισκέψεως εις τους βοσκούς μικρών ή μεγάλων ζώων ενδείκνυται σοβαρώς να ενεργηθή διά να ενισχυθή ο έτερος των συντελεστών της οικονομικής μας υπάρξεως.

Η κατά τα τελευταία 2 έτη εξαγωγή εις Ελλάδα

ειδών κτηνοτροφίας κατέδειξε σοβαρώς την μεγάλην σημασίαν του πλουτολογικού τούτου κλάδου.

Γ). ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ: Πρωτίστως πρέπει η κυβέρνησις να μεριμνήσῃ διὰ τὴν ίδρυσιν εμπορικών επιμελητηρίων μετὰ των οποίων συνεργαζομένη να κατευθύνῃ λελογισμένως τὴν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ διάθεσιν των προϊόντων του τόπου, ἐρχομένη εἰς διαπραγματεύσεις μετὰς κατὰ τόπους κυβερνήσεις δια των ἀγγλικῶν Προξενικῶν ἀρχῶν πρὸς τὴν παροχὴν δασμολογικῶν καὶ ἄλλων ευκολιῶν πρὸς τὰ προϊόντα του τόπου.

Αἱ συγκοινωνίαι ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς, πρῶτιστος συντελεστής τῆς ἀναπτύξεως του ἐμπορίου ἐνός τόπου, πρέπει νὰ ἀναπτυχθῶσιν.

Ὁ περὶ "Ἀγγαρίας Νόμος" των 6 ἐργατῶν πρέπει νὰ καταργηθῆ ἢ τουλάχιστον νὰ διαρρυθμισθῆ ὥστε νὰ μὴ σπαταλάται ἀσκόπως ἐνέργεια ἡμίσεως ἑκατομμυρίου περὶπου χειρῶν διὰ νὰ χαράσσεται ἕνας δρόμος το ἐν ἔτος καὶ νὰ εγκαταλείπεται το ἄλλο καὶ διὰ νὰ μὴ ὑπάρχῃ εἰς τὴν νῆσον οὔτε ἕνας σχεδὸν χωρικός δρόμος τῆς προκοπῆς.

Ἀυστήρὸς νόμος περὶ νοθείας των προϊόντων θα ἐξύψου ἐν τῷ ἐξωτερικῷ σοβαρώς τὴν ἐκτίμησιν εἰς τὰ προϊόντα του τόπου μας, τὰ ὁποῖα εἶναι ἄξια καλύτερας ἐκτιμήσεως ἢ ἐκείνης τῆς ἀπολαμβάνουν σήμερον.

Αἱ μετὰ του ἐξωτερικῆς συγκοινωνίαι προϋποθέτουν τὴν ὑπαρξιν ἀσφαλῶν λιμένων των οποίων στερεῖται τελείως ἡ Νῆσος μας.

Ἡ κατὰ παράδειγμα τῆς Ἑλλάδος ὥριστις αὐτοτελῶν Λιμενικῶν ταμείων καὶ ἡ ἀπὸ του Κυβερνητικοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπίκουραι θα ἠδύνατο νὰ λύσῃ ἐντὸς μίας λογικῆς χρονικῆς περιόδου το πρόβλημα τούτο, το ὁποῖον ἀσφαλῶς δὲν εἶναι πρὸς τιμὴν τῆς πρώτης Ναυτικῆς δυνάμεως του Κόσμου.

Νόμοι προστατευτικοὶ των μικροβιομηχανιῶν του τόπου θα ἠδύναντο συν τῷ χρόνῳ νὰ κάμουν ὥστε νὰ ἐξανθήσουν εἰς τον τόπον τούτον βιομηχανίαι αἱ ὁποῖαι νὰ γίνουιν σοβαρὰ πηγὴ πλουτισμοῦ.

δ). ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

1. Φορολογική Πολιτική: Εις την Οικονομικήν καχεξίαν του τόπου τούτου σοβαρός συντελεστής είναι αμφισβητήτως και το φορολογικόν σύστημα που εφαρμόζεται και κατά το οποίον το βάρος της φορολογίας δεν πίπτει επί των φορολογουμένων αναλόγως της οικονομικής καταστάσεως εκάστου αλλά βαρύνει δυσαναλόγως ωρισμένην τάξιν, την γεωργικήν, της οποίας η κακοτυχία εμμέσως δημιουργεί την κακοτυχίαν των άλλων τάξεων.

Η ακίνητος περιουσία του γεωργού φορολογείται ποικιλοτρόπως διά των κτηματικών και λοιπών φόρων, ενώ ο κινητός πλούτος των εκμεταλλευτικών τάξεων ουδόλως φορολογείται.

Ο γεωργός διά του επαχθούς φόρου της δεκάτης πληρώνει φόρον εισοδήματος που αναλογεί **20** και **25**, ή **50** και πολλάκις **100** τοις εκατόν επί των καθαρών κερδών αυτού.

Σύνηθες είναι ένας μέτριος γεωργός να πληρώνη **20** και **25** λίρας δεκάτην καθ' ην στιγμήν βαρύνεται διά του φόρου του κεφαλαίου και δι' όλων των άλλων φόρων, αι δε εκμεταλλευτικάί τάξεις, ουδένα φόρον εισοδήματος πληρώνουν.

Ο επαχθείς φόρος της δεκάτης πρέπει να καταργηθή όχι μόνον διά το αναχρονιστικόν και το βαρύ αυτού, αλλά και διά τας πολλάς ενοχλήσεις τας οποίας παρέχει εις τον γεωργόν ως και διά το ότι μετατρέπει την Κυβέρνησιν εις έμπορον σιτηρών, υψωτήν των τιμών αυτών, εις βάρος όχι μόνον των γεωργικών τάξεων, αλλά και αυτών των γεωργών εις τόπον όπου η αυτάρκεια είναι προβληματική.

Μία γεωργική αναθεώρησις του φορολογικού μας συστήματος και προσαρμογή του προς τα νέα φορολογικά συστήματα και με φορολογίαν γενικήν της τε κινητής και ακινήτου περιουσίας και του εισοδήματος όχι μόνον θα απήλλασσε τον γεωργόν της αδικίας της δεκάτης, αλλά και θα έδιδε εις τα δημόσια οικονομικά την επάρκειαν διά να εφαρμοσθή η Κυβέρνησις πρόγραμμα εν τη διαθέσει των προσώδων εξυπηρετικών της αναπτύξεως των πλουτολογικών δυνάμεων του τόπου.

2. Διάθεσις των προσόδων: Η στήλη των δαπανών του δημοσίου προϋπολογισμού πρέπει να μειωθή πρωτίστως κατά το ποσόν το οποίον δίδεται ως συμμετοχή της νήσου εις το δημόσιον Οθωμανικόν χρέος. Η αδικία η οποία έγινεν εις τον πτωχόν αυτόν τόπον επί 45ετίαν και πλέον με την πληρωμήν του ατιμωτικού φόρου της υποτελείας, δεν είναι κατά πάντα λόγον νόμιμον, δίκαιον, ηθικόν να εξακολουθήση προσγινομένη εις τον τόπον, διότι πρέπει να ασφαλισθούν οι τόκοι των Οικονομικών Καρχαριών του Λονδίνου και των Παρισίων την ώραν όπου και μία στερλίνα μας χρειάζεται απαραίτητως εδώ.

Το διά το δημόσιον Οθωμανικόν χρέος εκρέον εκ της Νήσου κατ' έτος ποσόν θα ηδύνατο να χρησιμοποιηθή ως τόκος φερ' ειπείν ενός μεγάλου δανείου διά να διατεθή τούτο εις επιχειρήσιν σοβαρών δημοσίων έργων αρδευτικών, λιμενικών και λοιπών.

Η πολυτέλεια των ανωτέρων Αγγλων υπαλλήλων του τόπου μας δύναται και πρέπει να λείψη χωρίς το παράπαν να διαταραχθή η κανονική λειτουργία της Κυβερνητικής Μηχανής.

Υπάρχουν εις τον τόπον ιθαγενείς υπάλληλοι εκ τε του Ελληνικού και Οθωμανικού στοιχείου τόσον έξωθεν όσον και εκ του υπαλληλικού σώματος, ακριβώς εκείνοι που κρατούν ως άτλαντες όλον το βάρος της Κυβερνητικής υπηρεσίας, οι οποίοι ηδύνατο θαυμάσια να τους αναπληρώσουν και τότε μία πολύ σοβαρά οικονομία θα εγίνετο διά της απαλλαγής του προϋπολογισμού από μισθούς υπερόγκους, συντάξεις, έξοδα οδοιπορικά κλπ. τόσον εντός της νήσου όσον και εκτός.

Μία μελέτη του προϋπολογισμού δαπανών από κοινοβουλευτικήν επιτροπήν θα απεδείκνυε ότι και άλλοθεν δύνανται να προκύψουν οικονομίαι διά να περισσεύση χρήμα και να διατεθή προς ωφέλειαν του τόπου.

Δ. ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ: Το γεγονός της συστάσεως εν τω τόπω

μεγάλων μεταλλευτικών εταιρειών, όπου χιλιάδες εργατών απασχολούνται και αφ' ετέρου η προϊούσα ανάπτυξις και εν τω τόπω τούτω της εργατικής συνειδήσεως και η ως εκ τούτων δημιουργία εργατικού ζητήματος επιβάλλει την νομοθετικήν πρόβλεψιν προς διαρρύθμισιν των σχέσεων εργοδοτών και εργατών, κεφαλαίου και εργασίας κατά τρόπον αποκλείοντα βιαιότητα μοιραίας εν τη πάλη των εργατών προς το Κεφάλαιον.

Τα θλιβερά γεγονότα τα λαμβάνοντα χώραν συχνά εις τα ελάχιστα ορυχεία και μεταλλεία του τόπου, η διαφαινομένη μελλοντική στροφή του Κεφαλαίου προς τον μεταλλευτικόν πλούτον της νήσου πρέπει να κριθούν επαρκείς αφορμαί διά μίαν κατάλληλον εργατικήν νομοθεσίαν. Μετά της εργατικής νομοθεσίας θα έπρεπε να συμβαδίζη και κατάλληλος νομοθεσία κοινωνικής προνοίας προς θεραπείαν κοινωνικών πληγών προτού η κοινωνική γάγγραινα φθείρει ολόκληρον τον οργανισμόν του τόπου.

Ε. ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ: Η μέλλουσα να καταρτισθή Βουλή θα έχη να αντικρύση την τελείαν κατάργησιν των κοινοτικών προνομίων εις τα εκπαιδευτικά και λοιπά κοινοτικά ζητήματα ως διεμορφώθη αύτη κατά την τελευταίαν τριετίαν και να προσπαθήση να επαναφέρη καθεστώτα διαμορφωθέντα εις μακράν σειράν ετών κατ' αυτόνομον κοινοτικήν διαχείρησιν.

Το των Εκπαιδευτικών ημών πραγμάτων πρέπει να διαρρυθμισθώσι κατά τρόπον ασφαλίζοντα την γενικήν εξάπλωσιν της Παιδείας εις όλας τας τάξεις ως κατά πρόγραμμα προσηρμοσμένον προς τας νέας μεθόδους της Παιδαγωγικής και τας τοπικάς συνθήκας.

Η ενίσχυσις των σχολικών κήπων και η εν αυτοίς άσκησις των μαθητών των ανωτέρων τάξεων εις γεωργικάς δενδροκομικάς και λοιπάς εργασίας θα ενεδείκνυτο διά να στρέψη την αγάπην των τέκνων μας προς τη μητέρα γην και να κτυπήση το φυλεκτικόν ελάττωμα του **Urbanismus** εξ αιτίας του οποίου πολλά δεινά υπέστημεν φυλετικώς.

Σύστασις εποπτικού σώματος της δημοτικής εκπαιδεύσεως παιδαγωγικώς μεμορφωμένου ου μόνον θα

ησφάλιζεν σοβαράν εποπτείαν επί της συντελουμένης εργασίας, αλλά και θα εδημιούργει παιδαγωγικήν κίνησιν προς μελέτην των εκπαιδευτικών ζητημάτων του τόπου.

ΣΤ. ΤΟ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ: Εν τη συνειδήσει κλήρου και λαού ωρίμασεν η γνώμη ότι ενδείκνυται η διά νόμου ρυθμίσις των σχέσεων Εκκλησίας και πολιτείας και δη η διά νόμου ρυθμίσις της διαχειρίσεως της εκκλησιαστικής περιουσίας.

Εχοντες την πεποίθησιν ότι προς το αγαθόν εκκλησίας και λαού θέλει αποβή μία μεμελετημένη λύσις του εκκλησιαστικού ζητήματος εις τε την γενικήν κατ' εξοχήν την ειδικήν (οικονομικήν) αυτού μορφήν ετάχθημεν ευθύς εξ αρχής εις την διά νόμου διαρρυθμίσιν του ζητήματος τούτου, εν προσχεδίω δε καταρτιθέντι προ της επί τούτω υπό της Ιεράς Συνόδου καταρτισθείσης επιτροπείας εξέθεσαν το πως αντιλαμβανόμεθα την λύσιν του τοιούτου ζητήματος προφορικώς δε διειτυπώσαμεν ενώπιον της Ιεράς Συνόδου και συντακτικής σχετικού σχεδίου επιτροπής την γνώμην μας κατά ποίον τρόπον δέον να επιδιωχθή η διά του κύρους της πολιτείας περιβολή του Εκκλησιαστικού νόμου χωρίς μείωσιν της αξιοπρεπείας της Εκκλησίας και υποδούλωσιν αυτής εις την πολιτείαν.

Ενταύθα σημειούμεν αδρομερώς μόνον τας βάσεις του σχεδίου εκείνου όπερ άλλως τε δημοσιευθέν εκρίθη υπό των εφημερίδων του τόπου.

Δεν φρονούμεν ότι το νομοθετικόν σώμα της νήσου ταύτης, ως είναι συγκεκροτημένον έχει αρμοδιότητα επί των εκκλησιαστικών μας ζητημάτων ουδέ πρέπει να παραχωρηθή από μέρος ημών τοιούτον τι δικαίωμα και διά την γνωστή σύστασιν του Νομοθετικού και διά τον κίνδυνον να καταστή η εκκλησιαστική περιουσία αντικείμενον κομματικής εκμεταλλεύσεως από μέρος υποψηφίων διά το Νομοθετικόν.

Η μέθοδος διά της οποίας συνετάχθησαν οι εθνικοί κανονισμοί του Οικουμενικού Πατριαρχείου, άλλοτε κρίνεται παρ' ημών ως η προσφορωτέρα και μάλλον ακίνδυνος, ασφαλίζουσα την αυτόνομον

διαχείρησιν των εκκλησιαστικών μας προαγμάτων και αποκλείουσα τους κινδύνους μιας Νομοθεσίας.

Μία εκ των προτέρων επικύρωσις από μέρους της πολιτείας κανονισμών διά τα εκκλησιαστικά μας πράγματα, συνταχθησομένων υπό ωρισμένας προϋποθέσεις και από ωρισμένον εκ των προτέρων σώμα με την επιφύλαξιν να μη αντίκειται ο κανονισμός ούτος προς τους κειμένους νόμους της πολιτείας θα ήτο καταλληλοτέρα οδός προς ρύθμισιν των εκκλησιαστικών μας πραγμάτων.

Αι δε βάσεις της καθ'ημάς λύσεως του εκκλησιαστικού ζητήματος έσονται αι εξής:

α). Οι Επίσκοποι απαλλασσόμενοι διαχειριστικών καθηκόντων κρατούν την εποπτείαν επί της διαχειρήσεως της Εκκλη. περιουσίας.

β). Ελεγχος κοινός επί πάντων των εκκλησιαστικών Ταμείων ουχί Κεβερνητικός, αλλ' αυτόνομος ενεργούμενος υπό σώματος διοριζομένου υπό σωματείου μη αναμεμιγμένου εν τινι εκκλησιαστική διαχειρίσει.

γ). Αυτοτέλεια ενός εκάστου εκκλησιαστικού Ταμείου ως υπάρχει σήμερον και ουχί ίδρυσις Γενικού Εκκλησιαστικού ταμείου κατά το παράδειγμα του Εφκάφ.

δ). Συντονισμός των σκοπών δι' ους θα διατίθενται τα εκκλησιαστικά εισοδήματα και δη **1)** υπέρ της αξιοπρεπούς μισθοδοτήσεως μεμορφωμένου κλήρου και **2)** υπέρ εκπαιδευτικών και φιλανθρωπικών σκοπών.

ε). Ίδρυσις γενικού εκκλησιαστικού ταμείου διά τους γενικούς σκοπούς της Εκκλησίας.

στ). Οικονομική πίστις της όλης εκκλησίας να χρησιμοποιηθή προς ίδρυσιν γεωργικής τραπέζης η οποία θα διαχειρίζεται και τα τυχόν περισσεύματα των θρονικών, ενοριακών και Μοναστηριακών ταμείων, διά λογαριασμόν αυτών.

Η τράπεζα θα δανείζη εις γεωργούς αντί μικρού τόκου, θα είναι ε υποχρεώσεις της εν πάση περιπτώσει να δανείζη εις έκαστον χωρίον τόσον ποσόν όσον έχει εις μετοχάς παρά τη τραπέζην το εκκλησιαστικόν του

ταμείον.

ζ). Ο Μοναστηριακός βίος θα επαναχθή εις τας αρχαίας κανονικές διατάξεις με ιδεώδες την υπακοήν, την εγκράτεια νκαι την ακτημοσύνην

Και ταύτα μεν αδρομερώς και εις γενικάς γραμμάς όσα προγραμματιζόμενοι εμφανιζόμεθα ως υποψήφιοι του Εκλογικού διαμερίσματος Λευκάρων διά τας προσεχείς βουλευτικές εκλογάς.

Εις σας απόκειται, εκλογείς του διαμερίσματος τούτου, να κρίνετε και να αποφασίσετε περί της ημετέρας υποψηφιότητας.